

PRESS RELEASE

Media Contact:

London:

Barbara Ann Clay: +44 (0) 7963 912 304

Jesse Garcia: +49 (0) 162 419 6454

Berlin: Sarah Tyler / Ines Selwood

Tel: +49-30-3438 2019/45

Mobile: +49 173 206 9550

press@transparency.org

Additional technical information:

Prof. Dr Johann Graf Lambsdorff

Passau University, Germany

Tel: +49 851 509 2551

jlambsd@uni-passau.de

the coalition against corruption

<http://www.transparency.org>

Alt Moabit 96,

10559 Berlin, Germany

Tel: +49-30-3438 2045/19

Fax: +49-30-3470 3912

KORRUPSIYANI QAVRAMA İNDEKSİ 2005

2005-ci il Korruptsiyanı Qavrama İndeksində əsasən korruptsiya 70 ölkədə hələ də sürətlə yayılmaqdadır.

Əksər ölkələr yoxsulluğun qarşısını almaq üçün hələ də böyük bir maneə ilə üzləşirlər.

London / Berlin, 18 Oktyabr 2005 - Transparensi İnternəşnl təşkilatının, 2005-ci il Korruptsiyanı Qavrama indeksi üçün araşdırılma aparılan 159 ölkədən üçdə ikisindən çoxu 10 baldan yalnız 5 bal yığmışlar ki, bu da araşdırılma aparılan ölkələrin əksəriyyətində ciddi korruptsiya problemlərinin mövcud olduğunu göstərir.

Korruptsiya Dövlətin inkişafına təhlükə yaratmaqda davam edir.

2005-ci ilin indeksinə əsasən dünyanın ən az inkişaf etmiş ölkələrində korruptsiyanın və yoxsulluğun ikiqat yüksəlməsi müşahidə olunmuşdur.

Transparensi internəşnl təşkilatının idarə heyətinin sədri Piter Aygen korruptsiyanın yoxsulluğun əsas səbəbi və həmçinin yoxsulluğun dəf edilməsi üçün korruptsiyanın bir maneə olduğunu söyləmişdir. Hər iki fəlakət bir-birinə mənfi təsir edərək, insanları yoxsulluğa düşür edirlər.

BMT-nin Korruptsiyaya Qarşı Mübarizə Konvensiyasınının qüvvəyə minməsi daxil olmaqla, bir çox sahələrdə inkişafın olmasına baxmayaraq, İndeksə daxil edilmiş ölkələrdən 70-i KQİ-də 3-dən az bal yığmışlar və bu ciddi korruptsiya probleminin mövcudluğunun göstəricisidir. İndeksə daxil edilmiş dövlətlər arasında korruptsiya ən çox Çad, Banqladeş, Türkmənistan, Myanma və Haitidə və həmçinin dünyanın ən kasıb ölkələri arasında yayılmışdır.

Tİ təşkilatının icraçı direktoru David Nasbaum Korruptsiyanın təbii bir fəlakət deyil, özlərini müdafiə etməyi bacarmayan kişilərdən, qadınlardan və uşaqlardan əvvəlcədən düşünülmüş şəkildə oğurluq cəhdi olduğunu söyləmişdir.

Korruptsiyaya qarşı mübarizədə irəliləyiş müşahidə olunur.

2004-cü ildən 2005-ci ilədək korruptsiya qavranılmasının artımı Kosta Rika, Qabon, Nepal, Papua Yeni Qvineya, Rusiya, Seyşel adaları, Şri Lanka, Surinam, Tobaqo və Uruqvayda müşahidə edilmişdir.

Bununla belə, bir çox ölkələr diqqətə layiq inkişafı - keçən il ərzində korruptsiya qavramasının aşağı düşməsinə - Estoniya, Fransa, Honq Konq, Yaponiya, İordaniya, Qazaxistan, Nigeriya, Qatar, Tayvan və Türkiyə kimi ölkələrdə müşahidə etmək olar. Bu yaxınlarda BMT-nin Korruptsiyaya qarşı mübarizə Konvensiyasınının təsdiq edilməsi korruptsiyaya qarşı sabit qlobal mübarizənin əsasını qoydu. Konvensiya 2005-ci ilin Dekabr ayında qüvvəyə minəcək.

Zənginlik korruptsiya ya qarşı mübarizədə tərəqqinin göstəricisi deyil.

Zənginlik korruptsiya üzərində müvəfəqiyyətli nəzarətin ilk şərti deyil. Prof. Dr. Coan Qraf Ləmbdorf tərəfindən KQİ-nin uzun müddətli təhlili son onillikdə Estoniya, Kolumbiya və Bolqariya kimi az gəlirli ölkələrdə korruptsiya qavramasının əhəmiyyətli dərəcədə azalmasını göstərir. Kanada və İrlandiya kimi yüksək gəlirli ölkələrdə isə son on il ərzində korruptsiya qavramasında əsaslı yüksəliş qeydə alınmışdır.

Eynən, korruptsiyaya qarşı mübarizə cavabdehliyi yalnız az gəlirli ölkələrin üzərinə düşür. Sabit inkişafın təmin edilməsi imkanı, həmçinin qlobal ticarətdə şəffafıq və korruptsiyaya qarşı mübarizəni fəal təmin etməyə ehtiyacı olan World Trade Organisation-ın üzərinə də düşür.

Aydın oldu ki, dövlət sirri, elit qrupların əsassız təsiri və təhrif edilmiş siyasi maliyyə kimi riskli faktorlar həm varlı, həm də kasıb ölkələrə aiddir və heç bir zəngin ölkə korruptsiya fəlakətindən sığortalanmayıb.

Transparensi İnternəşnl aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsinə təkid edir.

Az gəlirli ölkələr tərəfindən

- Korrupsiyaya qarşı mübarizə səyləri üçün siyasi istəyi və resursları artırmaq
- Bütçələr, gəlirlər və xərclər haqqında informasiyanı ictimaiyyətin geniş şəkildə əldə etməsini təmin etmək

Yüksək gəlirli ölkələr tərəfindən

- İslahatlar həyata keçirən təşkilatlara yardım etmək və həmçinin bu islahatların həyata kesirilməsinə yardımçı olmaq
- Yerli imkanları və yardım proqramlarını məhdudlaşdıran konkret məqsədli yardımı azaltmaq.

Bütün ölkələr tərəfindən

- Hakimiyyət, özəl sektor və vətəndaş cəmiyyəti arasında yaxşı idarə etmə və korrupsiyaya qarşı mübarizə səylərinin sabitliyi və effektivliyi üçün güclü koordinasiyanın yaradılması
- Beynəlxalq normaları tətbiq etmək üçün bütün ölkələrdə mövcud Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Konvensiyasını təsdiqləmək, həyata keçirmək və motorinqini təşkil etmək. Bura BMT-nin
- Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Konvensiyası, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının Rüşvətə Qarşı Mübarizə Konvensiyası, Afrika Birliyinin və Amerika Dövlətləri Təşkilatlarının regional Konvensiyaları daxildir.

ТРАНСПАРЕНСИ ИНТЕРНЕТНЛ- КОРРУПСИЯНЫ ГАВРАМА ИНДЕКСИ (КГИ) 2005

Ölkənin yeri	Ölkə	Ballar –KQİ 2005*	Balların dəyişmə sahəsi**	Tədqiqatların sayı***
1	İslandiya	9.7	9.5 - 9.7	8
2	Finlandiya	9.6	9.5 - 9.7	9
	Yeni Zelandiya	9.6	9.5 - 9.7	9
4	Danimarka	9.5	9.3 - 9.6	10
5	Singapur	9.4	9.3 - 9.5	12
6	İsveç	9.2	9.0 - 9.3	10
7	İsveçrə	9.1	8.9 - 9.2	9
8	Norveç	8.9	8.5 - 9.1	9
9	Avstraliya	8.8	8.4 - 9.1	13
10	Avstriya	8.7	8.4 - 9.0	9
11	Niderlandiya	8.6	8.3 - 8.9	9
	Boyük Britaniya	8.6	8.3 - 8.8	11
13	Lüksemburg	8.5	8.1 - 8.9	8
14	Kanada	8.4	7.9 - 8.8	11
15	Hon-Kong	8.3	7.7 - 8.7	12
16	Almaniya	8.2	7.9 - 8.5	10
17	ABŞ	7.6	7.0 - 8.0	12
18	Fransa	7.5	7.0 - 7.8	11
19	Belçika	7.4	6.9 - 7.9	9
	İrlandiya	7.4	6.9 - 7.9	10
21	Çili	7.3	6.8 - 7.7	10
	Yaponiya	7.3	6.7 - 7.8	14
23	İspaniya	7.0	6.6 - 7.4	10
24	Barbados	6.9	5.7 - 7.3	3
25	Malta	6.6	5.4 - 7.7	5
26	Portuqaliya	6.5	5.9 - 7.1	9
27	Estoniya	6.4	6.0 - 7.0	11
28	İsrail	6.3	5.7 - 6.9	10
	Oman	6.3	5.2 - 7.3	5
30	BƏƏ	6.2	5.3 - 7.1	6
31	Sloveniya	6.1	5.7 - 6.8	11
32	Botsvana	5.9	5.1 - 6.7	8
	Katar	5.9	5.6 - 6.4	5
	Tayvan	5.9	5.4 - 6.3	14
	Uruqvay	5.9	5.6 - 6.4	6
36	Bəhreyn	5.8	5.3 - 6.3	6
37	Kipr	5.7	5.3 - 6.0	5
	İordaniya	5.7	5.1 - 6.1	10
39	Malaziya	5.1	4.6 - 5.6	14
40	Macarıstan	5.0	4.7 - 5.2	11
	İtaliya	5.0	4.6 - 5.4	9
	Cənubi Koreya	5.0	4.6 - 5.3	12
43	Tunis	4.9	4.4 - 5.6	7
44	Litva	4.8	4.5 - 5.1	8
45	Küveyt	4.7	4.0 - 5.2	6
46	CAR	4.5	4.2 - 4.8	11
47	Çexiya	4.3	3.7 - 5.1	10
	Yunanıstan	4.3	3.9 - 4.7	9
	Namibiya	4.3	3.8 - 4.9	8
	Slovakiya	4.3	3.8 - 4.8	10
51	Kosta Rika	4.2	3.7 - 4.7	7
	Salvador	4.2	3.5 - 4.8	6
	Latviya	4.2	3.8 - 4.6	7
	Mavrikiya	4.2	3.4 - 5.0	6
55	Bolqarıstan	4.0	3.4 - 4.6	8
	Kolumbiya	4.0	3.6 - 4.4	9
	Fici	4.0	3.4 - 4.6	3
	Seyşel Adaları	4.0	3.5 - 4.2	3
59	Kuba	3.8	2.3 - 4.7	4
	Tayland	3.8	3.5 - 4.1	13
	Trinidad və Tobago	3.8	3.3 - 4.5	6
62	Beliz	3.7	3.4 - 4.1	3
	Braziliya	3.7	3.5 - 3.9	10
64	Yamayka	3.6	3.4 - 3.8	6

Tİ ташкилаты Пассау
 Университетинин доктор Ж.Граф
 Лансдорфа КГИ ыядвяли тягдим
 етмяйя сялащыййят вермишдир.
 Мялуматлары вя методиканы алмаг
 цццн зящмят олмаса бу цнвана
 мцрабият един:

www.transparency.org/surveys/#cpi or www.icgg.org

Гейдляр

* **Баллар** (КГИ): Коррупсийанын
 сащибкарлар вя аналитикляр тяряфиндя
 гавранылмасыны якетдирир вя
 коррупсийанын сявиййясины 10 баллыг
 систем васитясиля гиймятляндирир.
 10 бал(коррупсия йох дяръясиндя)
 вя 0 бал (коррупсийанын сявиййяси чох
 йцксякдир)

** **Балларын дйишмя сащяси** : КГИ дяръ
 етдийи балларла дйяр мянбяляр
 арасында фярги эюстярир.Дягиг
 олчмядя асылы олараг индексин
 дйишмя сащясины эюстярир.

*** **Тядгигатларын сайы**: Юлкядя бу
 проблемля ялягядар апарылмыш
 тядгигатларын сайыны якс етдирир. Бу
 индекс тяртиб олунаркян 16 тядгигатын
 вя эксперт гиймятляндирилмясиндя
 яля олунар нятйяляриндя истифадя
 едилмишдир;КГИ-йя дахил олмаг цццн
 юлкядя ян азы 3 тядгигат апарылмалы

Ölkənin yeri	Ölkə	Ballar –KQİ 2005*	Balların dəyişmə sahəsi**	Tədqiqatların sayı***
65	Qana	3.5	3.2 - 4.0	8
	Meksika	3.5	3.3 - 3.7	10
	Panama	3.5	3.1 - 4.1	7
	Peru	3.5	3.1 - 3.8	7
	Türkiyə	3.5	3.1 - 4.0	11
70	Burkina Faso	3.4	2.7 - 3.9	3
	Xorvatiya	3.4	3.2 - 3.7	7
	Misir	3.4	3.0 - 3.9	9
	Lesoto	3.4	2.6 - 3.9	3
	Polşa	3.4	3.0 - 3.9	11
	Səudiyyə Ərəbistanı	3.4	2.7 - 4.1	5
	Suriya	3.4	2.8 - 4.2	5

77	Laos	3.3	2.1 - 4.4	3
	Çin	3.2	2.9 - 3.5	14
	Mərakeş	3.2	2.8 - 3.6	8
Ölkənin yeri	Ölkə	Ballar –KQI 2005*	Balların dəyişmə sahəsi**	Tədqiqatların sayı***

	Seneqal	3.2	2.8 - 3.6	6
	Şri – Lanka	3.2	2.7 - 3.6	7
	Surinam	3.2	2.2 - 3.6	3
83	Livan	3.1	2.7 - 3.3	4
	Ruanda	3.1	2.1 - 4.1	3
85	Dominikan Respublikası	3.0	2.5 - 3.6	6
	Monqolustan	3.0	2.4 - 3.6	4
	Ruminiya	3.0	2.6 - 3.5	11
88	Ermənistan	2.9	2.5 - 3.2	4
	Benin	2.9	2.1 - 4.0	5
	Bosniya və Herseqovina	2.9	2.7 - 3.1	6
	Qabon	2.9	2.1 - 3.6	4
	Hindistan	2.9	2.7 - 3.1	14
	İran	2.9	2.3 - 3.3	5
	Mali	2.9	2.3 - 3.6	8
	Moldova	2.9	2.3 - 3.7	5
	Tanzaniya	2.9	2.6 - 3.1	8
97	Əlcəzair	2.8	2.5 - 3.3	7
	Argentina	2.8	2.5 - 3.1	10
	Madaqaskar	2.8	1.9 - 3.7	5
	Malavi	2.8	2.3 - 3.4	7
	Mozambik	2.8	2.4 - 3.1	8
	Serbiya və Çernoqoriya	2.8	2.5 - 3.3	7
103	Hambiya	2.7	2.3 - 3.1	7
	Makedoniya	2.7	2.4 - 3.2	7
	Svazilend	2.7	2.0 - 3.1	3
	Yəməni	2.7	2.4 - 3.2	5
107	Belorus	2.6	1.9 - 3.8	5
	Yeritreyə	2.6	1.7 - 3.5	3
	Honduras	2.6	2.2 - 3.0	7
	Qazaxıstan	2.6	2.2 - 3.2	6
	Nikaraqua	2.6	2.4 - 2.8	7
	Fələstin	2.6	2.1 - 2.8	3
	Ukraina	2.6	2.4 - 2.8	8
	Vyetnam	2.6	2.3 - 2.9	10
	Zambiya	2.6	2.3 - 2.9	7
	Zimbabve	2.6	2.1 - 3.0	7
117	Əfqanıstan	2.5	1.6 - 3.2	3
	Boliviya	2.5	2.3 - 2.9	6
	Ekvador	2.5	2.2 - 2.9	6
	Qvatemala	2.5	2.1 - 2.8	7
	Qana	2.5	2.0 - 2.7	3
	Liviya	2.5	2.0 - 3.0	4
	Nepal	2.5	1.9 - 3.0	4
	Filippin	2.5	2.3 - 2.8	13
	Uqanda	2.5	2.2 - 2.8	8

126	Albaniya	2.4	2.1 - 2.7	3
	Niger	2.4	2.2 - 2.6	4
	Rusiya	2.4	2.3 - 2.6	12
	Syerra-Leone	2.4	2.1 - 2.7	3
130	Burundi	2.3	2.1 - 2.5	3
	Kamboca	2.3	1.9 - 2.5	4
	Konqo Respublikası	2.3	2.1 - 2.6	4
	Gürcüstan	2.3	2.0 - 2.6	6
	Qırğızıstan	2.3	2.1 - 2.5	5
	Papua-Yeni Qvineya	2.3	1.9 - 2.6	4
	Venesuela	2.3	2.2 - 2.4	10
137	Azərbaycan	2.2	1.9 - 2.5	6
	Kamerun	2.2	2.0 - 2.5	6
	Həbəşistan	2.2	2.0 - 2.5	8
	İndoneziya	2.2	2.1 - 2.5	13
	İraq	2.2	1.5 - 2.9	4
	Liberiya	2.2	2.1 - 2.3	3
	Özbəkistan	2.2	2.1 - 2.4	5
44	Konqo Respublikası	2.1	1.8 - 2.3	4
	Keniya	2.1	1.8 - 2.4	8
	Pakistan	2.1	1.7 - 2.6	7
	Paraqvay	2.1	1.9 - 2.3	7
	Somali	2.1	1.6 - 2.2	3
	Sudan	2.1	1.9 - 2.2	5
	Tacikistan	2.1	1.9 - 2.4	5
151	Anqola	2.0	1.8 - 2.1	5
152	Kot-D' İvuar	1.9	1.7 - 2.1	4
	Ekvatorial Gvineya	1.9	1.6 - 2.1	3
	Nigeriya	1.9	1.7 - 2.0	9
155	Haiti	1.8	1.5 - 2.1	4
	Myanma	1.8	1.7 - 2.0	4
	Türkmenistan	1.8	1.7 - 2.0	4
158	Banqladeş	1.7	1.4 - 2.0	7
	Çad	1.7	1.3 - 2.1	6

KQİ-2004 tərtib ediləndə istifadə olunan mənbələr

Tədqiqatın №-si	1	2	3	4
Abreviatur	CU	EIU	FH	II
Mənbə	Columbia University, The Center for International Earth Science Information Network	Economist Intelligence Unit	Freedom House	Information International
Adı	State Capacity Survey	Country Risk Service and Country Forecast	Nations in Transit	Survey of Middle Eastern Businesspeople
İl	2003	2005	2005	2003
Web ünvan	http://www.ciesin.org/	www.eiu.com	http://www.freedomhouse.org/research/nattransit.htm	www.information-international.com
Respondentlər	ABŞ-da yaşayan ekspertlər SŞA (təhlilçilər, elm nümayəndələri və jurnalistlər)	Ekspertlərin qiymətləndirilməsi	ABŞ, regional və ölkədaxili ekspertlərin qiymətləndirilməsi	Bəhreyn, BƏƏ və Livandan olan yüksək səviyyəli biznes menecerləri
Sorğunun mövzusu	Ölkə daxilində korrupsiyanın ciddiliyi	İctimai ofislərin şəxsi (siyasi) fayda üçün düzgün olmayan istifadəsi	Hökumət strukturlarında korrupsiyanın dərəcəsinin ictimaiyyət tərəfindən qəbul edilməsi, KİV-də dərc edilməsi və anti-korrupsiya təşəbbüslərin həyata keçirilməsi.	Rüşvət vermə hallarının tezliyi, bizneslə məşğul olmaq üçün rüşvət məbləği, qonşu ölkələrlə kontraktlar bağlanarkən rüşvət verilməsi
Cavabların miqdarı	224	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	165 respondentdən 382 cavab
Əhatə dairəsi	95 ölkə	156 ölkə	29 ölkə/ərazi	31 ölkə
Tədqiqatın №-si	5	6	7	8
Abreviatur	IMD			MIG
Mənbə	International Institute for Management Development, Lausanne, Switzerland			Merchant International Group
Adı	World Competitiveness Yearbook			Grey Area Dynamics
İl	2003	2004	2005	2005
Web ünvan	www.imd.ch			www.merchantinternational.com
Respondentlər	Müəssisə rəhbərləri və orta səviyyəli rəhbərlər: milli və beynəlxalq şirkətlər			Ekspertlər və yerli sorğu iştirakçıları
Sorğunun mövzusu	Rüşvətçilik və korrupsiya iqtisadiyyatda mövcuddur			Aşağı təbəqədən nazirlərdəki korrupsiyanın yayılması
Cavabların miqdarı	> 4,000	4166	Təqribən 4000	Məlumat yoxdur
Əhatə dairəsi	51 ölkə			155 ölkə
Tədqiqatın №-si	9	10	11	12
Abreviatur	PERC			UNECA
Mənbə	Political & Economic Risk Consultancy			United Nations Economic Commission for Africa
Adı	Asian Intelligence Newsletter			Africa Governance Report
İl	2003	2004	2005	2005
Web ünvan	www.asiarisk.com/			http://www.uneca.org/agr/
Respondentlər	Yüksək səviyyəli biznes menecerləri			Hər ölkədə 70-dən 120-dək yerli ekspertlərin tədqiqatı
Sorğunun mövzusu	Siz necə hesab edirsiniz işlədiyiniz ölkədə korrupsiya problemli varmı?			"Korrupsiyaya nəzarət". Buraya qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətləri orqanlarında və həmçinin vergilərin yığılmasında korrupsiya aspektləri daxildir.
Cavabların miqdarı	> 1,000	> 1,000	> 1,000	Təqribən 2800
Əhatə dairəsi	14 ölkə			28 ölkə
Tədqiqatın №-si	13	14	15	16
Abreviatur	WEF			WMRC
Mənbə	World Economic Forum			World Markets Research Centre
Adı	Global Competitiveness Report			Risk Ratings
İl	2003/04	2004/05	2005/06	2005
Web ünvan	www.weforum.org			www.wmrc.com
Respondentlər	Yüksək səviyyəli biznes menecerləri; milli və beynəlxalq şirkətlər			Ekspertlərin qiymətləndirilməsi
Sorğunun mövzusu	Dövlət orqanlarını funksiyaları ilə əlaqədar olan təsadüfi "əlavə ödəmələrin" tezliyi			Aşağı bürokratik korrupsiya və yuxarı təbəqələrdəki korrupsiya ilə rəqləşmə imkanı
Cavabların miqdarı	7,741	8,700	10,993	Məlumat yoxdur
Əhatə dairəsi	102 ölkə	104 ölkə	117 ölkə	186 ölkə

**TRANSPARENSİ İNTERNESNL
KORRUPSIYANI QAVRAMA İNDEKSİ (KQİ) 2005
SUALLAR VƏ CAVABLAR**

1. Korruptsiyanı qavrama indeksi nədir?

Tİ təşkilatının tərtib etdiyi Korruptsiyanı Qavrama İndeksi (KQİ), dövlət qulluqçuları və siyasətçilər arasında mövcud olan korruptsiya haqqında təsəvvürlərin dərəcəsindən asılı olaraq, dövlətlərin sıralanmasını tərtib etmişdir. Bu indeksdə dünyanın müxtəlif ölkələrindən olan işgüzar insanların və analitiklərin və həmçinin yerli mütəxəssislərin rəyləri əks etdirilmişdir.

2. Tİ-nin tərtib etdiyi KQİ-də «korruptsiya» anlayışı necə müəyyən olunur?

Tİ diqqətini dövlət sektorunda mövcud olan korruptsiyaya cəmləşdirir və korruptsiyanı şəxsi mənafe məqsədilə vəzifədən sui-istifadə kimi müəyyən edir. Mənbələr korruptsiyanı inzibati və siyasi və ya kiçik və böyük növlərinə ayırırlar.

3. KQİ nə üçün yalnız təsəvvürlərə əsaslanır?

Mövcud materiallar, məsələn, cinayət işləri və ya məhkəmə qərarlarının miqdarı əsasında müxtəlif ölkələr üzrə korruptsiya səviyyəsinin müqayisəli təhlilini aparmaq çox çətinidir. Müqayisəli məlumatların toplanılmasının yeganə üsulu məhz bilavasitə korruptsiya ilə qarşılaşmış ölkələrin təcrübəsinə və rəyinə əsaslanmaqdır.

4 KQİ-nə neçə ölkə daxil edilib?

2005-ci il KQİ-nə 159 ölkə daxil edilmişdir. Tİ-nin tələbinə görə hər hansı ölkənin KQİ cədvəlinə daxil edilməsi üçün ən azı üç etibarlı araşdırma mənbəsi mövcud olmalıdır. 2004 –cü ildə dərc edilən KQİ-nə 149 ölkə daxil edilmişdir. Bu il ölkələrin sayının artmasının səbəbi yeni mənbənin daxil edilməsi ilə əlaqədardır.

5. KQİ-də ən az bala malik ölkə dünyanın ən korruptsiyalaşmış ölkəsi hesab etmək olarmı?

Xeyr. Birincisi, ən az bal yığan ölkə yalnız cədvələ daxil edilən dövlətlər arasında ən korruptsiyalaşmış kimi qəbul edilir. Bundan əlavə, dünyada 200-dən çox müstəqil dövlət mövcuddur, KQİ isə yalnız 159 dövləti əhatə edir.

6 Hansı daha böyük əhəmiyyət kəsb edir – dövlətin KQİ-nin cədvəlində tutduğu yer, yoxsa onun yığdığı bal?

Ölkələrin, tutduğu yerlərə əsasən təsnif edilməsi Tİ təşkilatına, indekslərin tərtib edilməsi imkanı verməsinə baxmayaraq, ölkənin yığdığı balların sayı bu ölkədə korruptsiyanın səviyyəsinin daha vacib göstəricisidir.

7. 2005-ci il KQİ-nin nəticələrini əvvəlki illərin indeksləri ilə müqayisə etmək olarmı?

Əvvəlki ilin nəticələri ilə müqayisə ölkənin ümumi siyahıda tutduğu mövqeyə yox, yığdığı ballara əsaslanmalıdır. KQİ cədvəlinə yeni ölkələrin salınması və bəzi ölkələrin çıxarılması nəticəsində ölkənin mövqeyi dəyişə bilər.

8. KQİ- 2005 tərtib ediləndə hansı mənbələr istifadə olunub?

2005-ci il KQİ-i 10 müstəqil təşkilatın keçirdiyi 16 müxtəlif sorğu və təhlillərin nəticələrinə əsaslanıb. 2005-ci il KQİ-i üçün məlumatlar Transparensi İnternesnl təşkilatına, informasiyanın açıqlanmaması şərtiylə, pulsuz olaraq təqdim edilmişdir. KQİ-2004 tərtib edilməsi üçün aşağıdakı təşkilatlar və institutlar öz məlumatlarını təqdim etmişlər: Columbia University, Economist Intelligence Unit, Freedom House, Information International, International Institute for Management Development, Merchant International Group, Political and Economic Risk Consultancy, United Nations Economic Commission for Africa, World Economic Forum and World Markets Research Centre

2005-ci il KQİ-nin əsaslandığı 10 təşkilatın keçirdiyi 16 araşdırmalar- onların tam siyahısı, verilən suallar, respondentlərin sayı, KQİ metodologiyası və s. haqqında daha ətraflı məlumatı aşağıdakı internet səhifələrində almaq mümkündür.

<http://www.transparency.org/surveys/index.html#cpi> və ya <http://www.ICGG.org>